

[Kristen Amby.]

nu ikke afvise med dette: vi maa dog først undersøge, hvordan de Herrer Forslagsstilleres Stilling er principielt til Folkeafstemning. Det vil med andre Ord sige, at naar man — rent bortset fra, hvad Mening vi nu maatte have om Principet Folkeafstemning overhovedet — stilles over for det aktuelle Krav, at den Stilling, man selv har indtaget som Principstilling i Statsret, skal anvendes over for en, saa nægter man at ville anvende den. Det kan man gøre, naar man har Magten, men man kan ikke gøre det med nogen Begrundelse. Men vi kunde jo paa Forhaand sige os selv, at saaledes vilde det gaa, for jeg tror saamænd, at Spørgsmaalet om Folkeafstemning for det Parti, Justitsministeren er Medlem af, kun er et rent taktisk Spørgsmaal. Folkeafstemningen skal anvendes i Spørgsmaal, hvor man mener det opportunt at anvende den, men ikke fordi man har nogen egentlig Respekt for Folkets Mening. Folkets Mening, hvordan kan den overhovedet komme til Udtryk uden som Stemninger, hvis man ikke direkte vil spørge Folket i et Spørgsmaal, der er af en saa enkel Karakter som dette?

Det næste, man kunde sige — og det har man ogsaa sagt —, er, at saadan noget kunde man da rigtignok ikke spørge Folket om, det egner sig ikke som direkte Folkeafstemningsspørgsmaal. Ja, jeg minder om, at det, man i sin Tid fra radikal Side ønskede at spørge om — og dertil sluttede man sig fra socialdemokratisk Side —, var, om man skulde have et Par Regimenter mere eller mindre, om man skulde have nogle flere eller færre Kanoner, om nogle Befalingsmænd skulde kaldes med det ene eller det andet Navn. Det var tekniske Ting, man vilde spørge Folket om; det var ikke et Princip.

Jeg har allerede sagt — og jeg gentager det her —, at jeg har intet imod, at man gjorde Spørgsmaalet om Landets Værn til Genstand for en Folkeafstemning og ogsaa traf sin Afgørelse efter Svaret, forudsat at man vil gøre Spørgsmaalet enkelt nok, forudsat at man vil spørge saaledes: Ønsker det danske Folk at sætte sig med væbnet Magt mod andre, der vil forsøge at gøre Indgreb i vore Rettigheder og i vor Selvstændighed? Men at spørge Folket, om man skal have 5 Regimenter eller 7 Regimenter, naar Spørgsmaalet om det principielle slet ikke er klart, forekommer mig at være en Urimelighed. Men det kunde man altsaa fra radikal Side udmærket gaa med til, det foreslog man. Men, blev der saa fra anden

Side sagt, hvis det nu viser sig, at Folket, selv om det nu slet ikke faar Lov til at stemme om det principielle, men stemmer om det rent tekniske, stemmer imod Flertallet i denne Sal, hvad skal man saa? Ja, saa vidste man udmærket Udvej fra Det radikale Venstres Side; man mente, at hvis Vælgerne forkastede et Forslag, som var forelagt af Regeringen, fandt Rigsdagen nok frem til en Løsning, selv om den i Virkeligheden var imod den Løsning, som Vælgerflertallet havde givet til Kende ved Folkeafstemning. Altsaa, man forudsatte det, som man ikke ikke ønsker at forudsætte nu, og endskønt man forudsatte det, forlangte man alligevel Folkeafstemning. Med hvilken Begrundelse kan man nu afvise vort Forslag andet end med Magtens Begrundelse? Men vi kender jo ogsaa de Herrer efterhaanden. Det har taget nogle af os nogle Aar at lære dem at kende. Der var dog engang, man troede, at Ordene svarede til deres Indhold, men vi er for længst blevet klar over, at de ikke gør det, Ordene betyder et, naar de siges af de Herrer, og et andet, naar de Herrer stilles over for disse Ords Konsekvenser.

Hvad andet Kriterium har man for, om et Spørgsmaal egner sig til direkte Afgørelse af Folket end dette, at Spørgsmaalet baade er betydningsfuldt, og at det er et enkelt og klart Spørgsmaal? At det er betydningsfuldt, vil Justitsministeren vel ikke nægte. For ham stiller det sig negativt betydningsfuldt, saaledes at hvis det danske Folk ved en Folkeafstemning sagde, at det ønskede Dødsstraffen genindført, vilde han sige, at det var et kulturløst Folk, at det var en Nedgangslinie, der var indledet i dansk Kultur. Men Justitsministeren vil altsaa ikke nægte, at det er et betydningsfuldt Spørgsmaal. Og han kan vel heller ikke nægte, at det er et enkelt og klart Spørgsmaal, et Spørgsmaal, som ethvert Menneske, der er kommet til Skelsaar og Alder, kan tage Stilling til uden at have Forudsætninger af teknisk eller anden Art. Man behøver ikke engang at kunne læse og skrive for at kunne svare paa det Spørgsmaal, om man ønsker, at Staten som sidste Magtmiddel skal have det, at den kan dømme Borgere, der groveligt forbryder sig mod Staten eller mod andre Borgeres Liv og Sikkerhed, fra Livet. Naar man stiller sig, som man gør, er det, fordi man har den Indstilling over for selve Spørgsmaalet, man har; saa ønsker man ikke, at Folkets Vilje skal være Lov!

Endelig mener jeg mig forpligtet til efter den Diskussion, der fandt Sted forleden